

KONTAKT

Sydslesvigsk Forenings informationsblad

UGENS OVERSKRIFTER

Årsmøde-T-shirts

[KONTAKT] Årsmøde-T-shirts kan bestilles hos SSF frem til 7. maj. Gruppebestillinger fra skoler/ børnehaver giver klækkelig rabat.

Læs mere på KONTAKT side 2

List indvier

[KONTAKT] På lørdag indvier de danske i List deres nye kultur- og forsamlingshus. Alle er velkomne men bedes tilmelde sig. Se også lederen her på siden.

Læs mere på KONTAKT side 3

SSW slutter af

[KONTAKT] SSW afslutter officielt valgkampen i næste uge. Til festen er alle velkommen.

Læs mere på KONTAKT side 3

Aktuel kirke

[KONTAKT] Også i denne udgave af Kirkesiden er der læseværdigt stof også for dem, der normalt ikke er kirkemindede.

(Ill.: Logo for kirkedagen i Hamborg 2013).

Læs mere på KONTAKT side 4/Kirkesiden

SYDSLESVIGUDSTILLINGEN

Grev Ingolf klipper snoren over. (Fotos: Tine Andresen)

Grev Ingolf og Grevinde Sussie lytter til den elektroniske præsentation om det danske mindretal og Sydslesvig.

Fornem åbning i Jelling

[KONTAKT] Åbningen af Sydslesvig-udstillingen, flot placeret i udstillingsscentret »Kongernes Jelling« i Jelling, i fredags blev ganske fornem: Grev Ingolf af Rosenborg og Grevinde Sussie af Rosenborg kastede glans over

åbningen, som over 70 mennesker deltog i. Kirsten Rykind-Eriksen, formand for Grænseforeningen for Vejle Vesteregnet, og Dieter Paul Küssner, formand for Sydslesvigsk Forening, var

sammen med borgmester Arne Sigtbjerggaard, Vejle Kommune, de andre hovedaktører ved åbningen, der afrundes af underholdning ved komponisten Anne Barfoed og sangerinden Birgitte Elbrønd, Jelling.

FLENSBORG AMT

Plads endnu i bussen til Kerteminde

[KONTAKT] Der er fortsat ledige pladser i SSF Flensborg Amts bustur til Kerteminde lørdag den 12. maj. I Kerteminde tilrettelægges man selv sin dag. Med i prisen er dog en billet til Fjord- & Bælt-Centret, et forsknings- og oplevelsescenter, der formidler livet under havoverfladen i de

danske farvande. Derudover byder Kerteminde bl.a. på Johannes Larsen-Museet og en del gallerier og kunsthåndværk. Byen siges, at have alt fra tøj til saltede fisk. Det sidste i museumsbutikken Høkeren. Forventet ankomst i Flensborg igen kl. 19. Priser: barn 0-2 år 7 euro,

barn 3-11 år 15 euro, voksne medlemmer 24 euro og voksne ikke-medlemmer 30 euro. Alle er velkommen. Tilmelding inden 30. april til Dansk Sekretariatet for Flensborg amt, tlf. 0461-14408 155.

SSF OG FLENSBORG RÅDHUS

Overborgmester Simon Faber (2.f.h.) og formanden for borgerserviceudvalget, rådmand Erich Seifen, SSW (t.v.) sammen med SSFs byformand i Flensborg, Preben K. Mogensen (t.h.) og SSFs foreningskonsulent Tine Andresen (2.f.v.) ved overrækkelsen af det første eksemplar af den nye danske tilflytterbrochure på Flensborg rådhus.

Ny velkomst-brochure for danske tilflyttere

[KONTAKT] Længe har den været efterlyst, nu er den der: Den nye velkomst-brochure for danske tilflyttere til Flensborg, udgivet af Sydslesvigsk Forening.

Mandag den 23. april overrakte formanden for SSF Flensborg By, Preben K. Mogensen sammen med SSFs foreningskonsulent Tine Andresen det første eksemplar til Flensborgs overborg-

mester Simon Faber og formanden for det kommunale borgerservice-udvalg, Erich Seifen, på Flensborg rådhus. Brochuren indeholder korte oplysninger om byen, dens historie og det danske mindretal, og velkomstordene er skrevet af bypræsident dr. Christian Dewanger, overborgmester Simon Faber, regionsrådsformand Carl Holst, SSFs generalsekretær Jens A. Christian-

sen og SSFs byformand Preben K. Mogensen. Samlet får de danske tilflyttere til fjordbyen en kort, god og præcis indføring i byen, dens hverdag og historie samt dens indbinding i det dansk-tyske grænseland. Efter aftale med Flensborg rådhus overrækkes brochuren danske tilflyttere, når de møder på rådhuset.

Tillykke List!

[KONTAKT] Det er ganske enkelt imponerende, hvad de danske i List hhv. på Sild har stablet på benene: Ombygningen af den nedlagte List Danske Skole til List Danske Kultur- og Forsamlingshus med indvielse i overmorgen, lørdag den 28. april kl. 11.45 (se også KONTAKT side 3). Uden chance for at opnå en prioritering på det danske mindretals liste over anlægsarbejder og dermed uden økonomisk støtte fra offentlig side - men med hjælp fra gode venner, Johanne og Ejnar Flach-Bundegaards Fond, Rislum-Fonden, Augustinus-Fonden, Grænseforeningen, Gårdejer Christian Larsen og Hustrus Mindelegat samt masser af idérige, pengegivende aktiviteter er det lykkedes dem med pastor Jon Hardon Hansen i spidsen at virkeliggøre drømmen om et eget kultur- og forsamlingshus på Silds nordspids. I opstartfasen i efteråret 2005 var projektet »multifunktionsrum« kun en tilbygning til List Danske Skole. Men da skolen lukkede i sommeren 2009, fik projektet et nyt navn: List danske Kultur- & forsamlingshus.

I løbet af de syv år, der er gået, er der blev indsamlet godt og vel 140.000 euro, inkl. ømindretallets egenandel på 30.000 euro.

Alternativet - et frasalg af skolen - blev på øen opfattet som at opgive List som faktor i det danske mindretalsarbejde på øen, og som et første skridt i retning af total opgivelse.

Slem nok, at den danske skole på øens nordspids blev opgivet som led i nystruktureringen inden for Dansk Skoleforening, og at stedets danske børnehaver kun fungerer som en mindre filial af Vesterland Danske Børnehaver, men helt opgive et sted at samles i og om, ville man ikke. Indvielsen af kultur- og forsamlingshuset på lørdag er også en manifestation af, at lokal kampgejst, vilje og udholdenhed - parret med idérigdom og sammenhold kan nytte. Det er SSF magtpåliggende at gratulere de danske på Sild, især dem i List, og de med dem samarbejdende frisere med fuldendelsen af en mangeårig drøm, List Danske Kultur- og Forsamlingshus.

SYDSLESVIGSK FORENING

SPILLESTEDET PRÆSENTERER

100% after show-party

[KONTAKT] Sæt et kryds i kalenderen tirsdag den 2. oktober og glæd dig til fest sammen med dine venner, kollegaer og samarbejdspartnere i Sydslesvig. Efter en arbejdsrig start på året, hvor alle knokler i det for at skabe ligestilling for alle elever i Sydslesvig, trænger vi til efterår sikkert bare til at mødes i afslappet atmosfære, spise, hygge, danse og feste sammen.

Derfor inviterer projektgruppen »Spillestedet« alle mindretalsmedlemmer til en 100%-kampagne after show-party i Flensburg. Aftenen starter med et tilbud om fælles middag

på Flensborghus og fortsætter med 70er og 80er discomusik samt små musikalske liveindslag i Volksbad. Detaljer følger på et senere tidspunkt.

Men vi kan allerede nu afsløre, at alle, der møder i deres 100%-kampagne T-shirts, får stor rabat på entréen. Projektgruppen »Spillestedet« består af Ture Pejtersen (medlem af SdUs koncertudvalg), Eberhard von Oettingen (medlem af SSFs kulturudvalg), Roald Christesen (medlem af bestyrelsen i Kühllhaus) og Katrine Hoop (medlem af bestyrelsen i Volksbad). kh

Ugen der kommer

27.
SdU: Håndboldskole for U10-12 i Træningshallen, **Slesvig** 27.-29.4.
De danske menigheder i **Flensburg**: Spaghetrigudstjeneste i Sct. Hans menighedshus kl. 18
SSF: Kammerkoncert med Sønderjyllands Symfoniorkester i Christkirche, **Rendsborg** kl. 20
Ældreklubben Duborg **Flensburg**: Hygge med snak, kaffe og te i Toosbüygade 7 kl. 15
Lyksborg UF: Fredagsklub på skolen kl. 18.30
Lyksborg UF: Sjovt for voksne på skolen kl. 22
Vanderup UF: Start på mini-OL ved petanquebanerne kl. 17
De danske foreninger i **Bredsted**: Café Clemen med biograf for børn i foreningslokalet kl. 19
28.
Flensburg SSW-distrikt Nord: Valgbod ved Edeka i Nystaden kl. 9 og Nordapothek kl. 11
SSF **Flensburg amt**: Familiebrunch på Flensborghus kl. 10-13
SSW-distrikt **Vanderup**: Familiebrunch på skolen kl. 10
SSW-distrikt **Skovlund-Valsbøl**: Valgbod ved Edeka
SSF-distrikt **List**: Indvielse af List danske Kultur- og forsamlingshus kl. 11.45
Kær Herred UF: Petanque på **Kirkevang** kl. 14-18
De danske foreninger i **Husum og Ejdersted amter**: Vestkystkultur – koncert med Almost Irish på Frederiksstad Danske Skole kl. 20
Aktive Kvinder **Bredsted**: Kreativdag på skolen kl. 10
SSW-distrikt **Sønderbrarup**: Bytur i city med Flemming Meyer og musikalsk ledsagelse af Hans J. Jessen kl. 11-13
SSF-distrikt **Bøglund**: Hygge med Bodo Neumann-Nee og Anke Schulz i forsamlingshuset kl. 15
SSW-distrikt **Satrup**: Valgbod foran Edeka/Aldi kl. 11-13
29.
SSF-distrikt **Skovlund-Valsbøl**: Gåtur ad Gendarmstien fra Møllestenen i Kruså
30.
Flensburg SSF-distrikt Nord: Diabetikerklub med AOK-besøg i menighedshuset kl. 14
Harreslev ældreklub: Sangefermiddag på skolen kl. 14.30
SSF **Sydtønder amt**: Dans ind i maj i Vestre Skovkro kl. 19.30
Nibøl seniorklub: Kaffe og spil i forsamlingshuset kl. 15
SSW-distrikt **Sønderbrarup**: Uddeling af valgmateriale i byens centrum kl. 16-17
1.
Flensburg SSF-distrikt Nord: Vandredag fra Lornsendamm kl. 9.30
SSF- og SSW-distrikt **Medelby** og omegn og VUF: Familieudflugt til Lyksborg
SSF-distrikt **Svansø**: Cykeltur
2.
Valsbøl pastorat: Onsdagskaffe med foredrag i Valsbølhus kl. 15-17
SSF-distrikt **Eggebæk/Langsted**: Lysstøberi i Mines Minde kl. 19.30
Læk Ældreklub: Deletante fra Tønder i pensionistboligernes klublokale kl. 15
SSF-distrikt **Sønderløgum**: Ældrefermiddag med Ingeborg på Bavnehøj kl. 14.30
Bredsted ældreklub: Hygge med underholdning ved Aktive Kvinder på skolen kl. 15
SSW-distrikt **Sønderbrarup**: Uddeling af valgmateriale i byens centrum kl. 16-17
SSF-distrikt **Kappel**: Sykursus med Solvejg Wetjen på Kaj Munk-Skolen kl. 15-18
3.
SSF: Folketeatret opfører familieforestillingen "Fakiren fra Bilbao" i Nordfrieslandhalle, **Læk** kl. 18
SSH: Generalforsamling på Christian Paulsen-Skolen **Flensburg** kl. 18
Flensburg SSF-distrikt Friserbjerg/Rude: Sightseeing i byen med hat på, fra Margarethenburg kl. 18.30
Aventoft menighed: Senior-café i menighedshuset kl. 15
Aktive Kvinder **Bredsted**: Mad til picnic, på skolen kl. 20
SSW-distrikt **Sønderbrarup**: Uddeling af valgmateriale i byens centrum kl. 16-17

MÆRSK MC-KINNEY MØLLER

»Charity begins at home«

[KONTAKT] Provst emeritus Claus Harms stod for ceremonien lørdag, da Mærsk Mc-Kinney Møller blev bisat fra Holmens Kirke i København. Det var også ham, der stod for begravelsen af Mærsk Mc-Kinney Møllers elskede kone Emma i 2005. Uddrag fra Harms' prædiken:

»Et magtfuldt, oplevelsesrigt beriget, ubeskriveligt flittigt og pligtbestemt liv er fuldbyrdet. En i mange hverdagsmæssige aspekter velovervejede, fremsynet, dristigt og menneskeligt omsorgsfuld betænksom livsgerning er afsluttet. Et musikalsk begunstiget liv er nådigt afrundet.

Det ved I, for hvem har først og sidst altid var Daddy. Det ved hans talrige nuværende og tidligere medarbejdere til søs og til lands i Danmark og verden over, hvor den hvide, syvstakke-stjerne på den karakteristiske blå baggrund viser sig og kendes. Det ved hans familie og venner. Det ved det ganske land og mange i verden. Ud af alle disse mange er det os få her blevet forundt i Holmens kirkehus at lægge sind, tanke og ord til taknemmeligheden til Gud, fordi Hr. Møller fik lov til på fornem og nådig vis med værdighed at fuldbyrde sit liv.

Han ville, at det skulle være netop her, hvor han de senere år med sin elskede hustru, og derefter alene, var en af de mest trofaste kirkegængere. Palmesøndag sad Mærsk Mc-Kinney Møller sidste gang på sin faste plads i Kaptajns gangen.

Hr. Møller talte ikke meget om sin kirkegang. Men han var god at sidde på kirkebænk med. Og han bevidnede sin ægte og varme taknemmelighed over, at han havde fået så mange, mange års mange dage på Guds jord.

Han vidste godt, at han - som han udtrykte det - havde fået det hele: muligheder, begavelse, intelligens, integritet, vilje, helbred, styrke, karakter, udholdenhed, stædighed, robusthed. Han viste sin tro taknemmelighed ved sin aldrig et øjeblik hvilende ansvarsfølelse, optimistiske vilje og forpligtethed i livet helt fra de tidlige ungdomsår.

I dagene her har I og vi oplevet, hvad der er skrevet, talt, fortalt beundrende, belysende, betydningsfuldt, begavet om skibsreder Mærsk Mc-Kinney Møllers - landets store og tro søns - formåen, forpligtethed, familietroskab, faderbeundring, fortjenester, fædrelandskærlighed, fornemme fremtræden, forstand og fantasi, formue. Alt fortjent. Alt fortalt, så vi er

Mærsk Mc-Kinney Møller †

blevet løftet og har genkendt med tilslutning.

I det aspekt tør jeg godt sige, at når en person, der personlig har ramt os og rørt ved vores holdning, vilje og livsmød, er død, så har vi hver især personlig erindring om en situation, en begivenhed, måske et splitsekund eller en længere analyserende samtale, som er kostbar, og som er så ufrikommelig, at vi aldrig glemmer det. Vel er Hr. Møller blevet karakteriseret som det store inspirerende forbillede, sammenholdt med hans utalmelige, skarpe udtalelser, tilrettevisninger, men også hans elegante venlige elskværdighed og rammende udtryk og humorbarne bemærkninger. Hans bidrag til Danmarks forskønnelse, berigelse, berømmelse og fremtid kendes over hele vort land.

Derfor er så mange berørt af hans død og følger ham netop i dag. Når skibsreder Mærsk Mc-Kinney Møller i dag har sat os stævne for sidste gang, så er det især for, at han vil, at hans tak skulle bevidnes. Hans taknemmelighed for, hvad livet bragte ham; aller ædlest for hans mere end 65 års fællesskab og ægteskab med hans højt elskede hustru; men nærmest hans tak til jer, hans tre døtre.

"Charity begins at home". Han vidste alt for vel, at han havde haft så travlt så ofte, men I vidste, at gjaldt det, så var jeres Daddy altid usvigelig helt nærværende trofast. Hans tak til svigersønner og en stolt tak til hans flok børnebørn med deres, også i næste generation.

"En tak til bestyrelser, partnere og medarbejder i rederiet, på skibene, i olieaktiviteten, ved Odense Skibsværft (dengang) og andre tilsluttede virksomheder, ved udekantorerne - alle." Hans sidste ord, vi hørte i fjernsynet efter årets generalforsamling, var karakteristiske og fik langtrækkende betydning.

Han gik med værdighed fra sit livsværk. Fik talt med sine nærmeste den sidste søndag. Måske med klarhed om at skulle gå.

Nødtigt ville han give op, men der kommer en dag eller en nat, da ingen kan arbejde, da ethvert menneske ikke skal slås mere, ikke gang for sin ære. Det er at give sig Gud i vold.

Efter gudstjenesten bar svigersønner og børnebørn deres Daddi ud af Holmens kirke, så Mærsk Mc-Kinney Møllers jordiske rester kunne føres til familiens gravsted på Hellerup Kirkegård, hvor hans elskede hustru, hans forældre og to af hans søskende ligger begravet.

SYDSLESVIG
Fra det danske mindretal i Sydslesvig, der havde Mærsk Mc-Kinney Møllers ganske særlige bevågenhed, deltog SSFs formand Dieter Paul Küssner i sørgehøjtideligheden i stedet for Det sydslesvigske Samråds og SSWs formand Flemming Meyer, der var forhindret.

ÅRSMØDE-T-SHIRTS

Skal bestilles nu!

[KONTAKT] Årsmøde-T-shirts bestilles på SSFs sekretariater (se forinden) senest mandag den 7. maj.

De koster 8,50 euro.

SSFs årsmødeudvalg giver et tilskud på 6 euro til børnehaven og skoleelever, som optræder på de mange årsmøder rundt omkring 8.-10. juni. Disse T-shirts kan bestilles via børnehaven/ skolen til gruppepris til 2,50 euro pr. stk. Bestilte T-shirts kan afhentes fra 1. juni.

BØRNESTØRRELSER:
90/100, 110/120, 130/140, 150/160

VOKSENSTØRRELSER:
XS - 6XL
PRIS: 8,50 EUR

SEKRETARIATERNE:
Dansk Generalsekretariat, Norderstr. 76, 24939 Flensburg
Tlf. 0461 14408-0, info@syfo.de
Flensburg by, Schiffbrücke 42, 24939 Flensburg
Tlf. 0461 14408-127, flby@syfo.de
Flensburg amt, Norderstr. 74, 24939 Flensburg
Tlf. 0461 14408-155, flamt@syfo.de
Sydtønder amt, Lorenz-Jannsen-Str. 1, 25899 Niebüll
Tlf. 04661 2755, sydtoender@syfo.de
Husum amt, Neustadt 95, 25813 Husum
Tlf. 04841 2612, husum@syfo.de
Ejdersted amt, Am Hafen 29, 25832 Tønning
Tlf. 04861 5493, ejdersted@syfo.de

Rendsborg/Egernfælde amt, H.C. Andersen-Weg 8, 24340 Eckernförde
Tlf. 04351 2527, rd-eck@syfo.de
Gottorp amt, Slesvighus, Lollfuß 89, 24837 Schleswig
Tlf. 04621 23888, gottorp@syfo.de

SILD

List indvier kultur- og forsamlingshus

[KONTAKT] Lørdag fra kl. 11.45 indvier de danske på Sild deres kultur- og forsamlingshus i List i den nedlagte danske skole. Her er alle velkomne, blot de lige melder sig til på 04651 22892 hhv.

hansen@kirken.de, oplyser SSF-distriktsformand Nina G. Sørensen. Tager man toget fra Nibøl kl. 10.30, er man fremme til tiden, idet der er indrettet shuttlebus-service fra Vesterland banegård til List, oplyser primus motor bag projektet, Jon Hardon Hansen.

Festtalen holdes af SSFs formand Dieter Paul Küssner, andre talere bliver Nils Ole Kajhøj, Danmarks-Samfundet, der også overrækker og hejser et nyt Danebrog, Finn Slumstrup, Grænsforeningen, og Kim Andersen, Sydsløvsgudvalget.

Interiør fra det nye danske kultur- og forsamlingshus i List. (Foto: privat)

Efter spisingen bliver der rundvisning, powerpoint-præsentation, kaffe, musik ved David Kaplan & Band - og open end. Læs også lederen på KONTAKTside 1.

FORENINGEN NORDEN

Rejse til Norge

[KONTAKT] Foreningen Norden i Tarp og omegn arrangerer en rejse til venskabsbystævne i Sigdal/Norge 7.-14. august.

Turen går bl.a. gennem det sydlige Norge med stationer i Kongsberg og Oslo. Museer, kirker og andre seværdigheder besøges, men fremfor alt er den norske natur et af højdepunkterne på turen.

I Sigdal overnattes to nætter hos værtsfamilier. De andre nætter bor deltagerne på hotel med halvpension. Med overnatning i dobbeltværelse koster turen omkring 950 euro.

Informationsmøde i Tarp danske kirke torsdag den 3. maj kl. 18.30.

Info: Willi Hansen, Frørup, tlf. 04638 898314, eller Peter Sindberg, Vanderup, tlf. 04606 444.

DOLAS DUKKER

I morgen i Kiel

[KONTAKT] Dolas dukker underholder både på dansk og tysk, når de optræder i Stadtbücherei i Kiel, en af bogbussens holdepladser; næste gang i morgen, fredag den 27. april kl. 15.30. Andreas-Gayk-Strasse 31.

SSW

Valgkampafslutning

[KONTAKT] SSW inviterer alle til partiets valgkampafslutning torsdag den 3. maj i Duborg-Skolens fællesareal i Flensburg kl. 19.00-21.30.

SSWs spidskandidat Anke Spoo-rondonk og SSWs landsformand Flemming Meyer fejrer sammen med partiets øvrige topkandidater valgkampens officielle afslutning. SSW byder på musikalsk og anden underholdning, mad og drikkevarer samt valgkamp-taler og valgkamp-indslag. Alle er velkommen.

pp

SKT. PETER

Sicilianske tilstande

[KONTAKT] Nej, bare rolig, feriebyen er ikke blevet koloniseret af Don Corleone og compagni. Men Sydsløvsk Forening i Skt. Peter får i dag, torsdag kl. 20 besøg af Lis og Preben Vognsen, der deler deres rejseoplevelser fra Sicilien med de dansksindede på den yderste sydvestlige forpost. Preben Vognsen har før gæstet Skt. Peter med sine rejse-foredrag og glæder sig over, at man så langt fra grænsen taler dansk, når man forsamles.

Arrangementet holdes på Klitskolen, Klitvej/ Dünenweg 12. Alle er velkomne, og der bydes på kaffebord.

Preben Vognsen.
(Foto: Lars Salomonsen)

SKOVLUND

Luft gummistøvlerne

[KONTAKT] SSF Skovlund/Valsbøl tager på gåtur den 29. april kl. 13, så gummistøvlerne kan luftes med udgangspunkt i Kruså. Herfra går deltagerne ad bl.a. Gendarmstien rundt i området Tunnedal Kruså. Turen går gennem det smukke landskab, fyldt med alverdens fugle (husk kikkerten), op og ned af de stejle bakker, forbi kilder, over åer og

gennem skov og krat. En dejlig gåtur på små 5 km. Turen egner sig ikke til små børn og gangbesværede. Ingen tilmelding, man mødes ved Skovlund Danske Skole kl. 12.45, og kører i private biler. Husk noget at drikke og godt humør. Skulle det regne, aflyses turen.

Bestyrelsen

KEJTUM

Familie-forårsfrokost

[KONTAKT] SSF Kejtum inviterer til familie-forårsfrokost på Morsdag søndag den 13. maj kl. 10 i Kejtumhalen. Alle tager noget med til morgenbuffeten. SSF Kejtum giver brød, smør, saft og kaffe/te.

Tag børn og børnebørn med. Der er spændende aktiviteter med Holger Laurisch fra "Aktive Pause". Tilmelding til Inge Bennør på tlf. 32589.

LESERBRIEF

Peinlich, Frau Herold

[KONTAKT] Die Forderung nach Gleichstellung der Förderung deutscher und dänischer Kinder ist nicht erfüllt. Denn wie Susanne Herold (CDU) in ihrer Stellungnahme vom 20. April selbst ausführte, ist der Zuschuss der Landesregierung von 100% der Kosten eines Schülers in einer deutschen Schule auf 85% für einen Schüler der dänischen Schule gesenkt worden.

Dass der Bund dieses Defizit für die Jahre 2011 und 2012 ausgleicht, zeigt doch nur, dass man auf Bundesebene sehr wohl die Verpflichtung zur Gleichstellung anerkennt. Dass die minderheitspolitische Sprecherin der schwarz-gelben Landesregierung dies anders sieht, wirkt deshalb peinlich. Die Schulen des dänischen Schulvereins sind die Regelschulen

für die Kinder des dänischen Bevölkerungsteiles im Lande. Deshalb hat sich die Bundesregierung in der Bonner Erklärung von 1955 zur Förderung dieser Schulen verpflichtet. Ich gehe davon aus, dass auch Frau Herold internationale Vereinbarungen zur Minderheitenpolitik kennt und respektiert. Dazu gehört aber auch, dass das Bekanntnis zur Minderheit frei ist. Das ist verbrieftes Recht. Deshalb finde ich es ungebührlich, dass Frau Herold einzelne Mitglieder anderer Parteien namentlich bloßstellt und damit die Wahlfreiheit öffentlich in Frage stellt. Im Übrigen ist mir bekannt, dass auch Mitglieder der CDU ihre Kinder in dänischen Einrichtungen betreuen lassen. Natürlich ist ein Schulwesen mit vie-

len kleinen Schulen teurer als das öffentliche. Aber die Kosten dafür tragen die dänischen Steuerzahler. Und deshalb fordern wir weiter, dass wir pro Kind den gleichen Satz wie für ein Kind in einer öffentlichen Schule erhalten. Das haben wir mit der Demo am Sonnabend deutlich machen. Dass Frau Herold dies als belastend für das Zusammenleben in unserem Landesteil abwertet, zeugt von einem Mangel an demokratischer Kultur. Wir werden auch in Zukunft selbst entscheiden, wann und wie wir gegen ungerechte Behandlung protestieren.

Edgar Möller,
Flensburg,
SSW-Ratsherr und
-Landtagskandidat

SSF FLENSBORG

Bygeneralforsamling

[KONTAKT] SSF Flensburg by indbyder alle SSF-sendemænd for Flensburg by og interesserede gæster til SSF-bygeneralforsamling torsdag den 10. maj kl. 19 på Flensborghus, Nørregade/ Norderstr. 76 med følgende dagsorden:

Valg af mødeleder og protokolfører, årsberetning, regnskabsberetning, revisionsberetning, drøftelse og godkendelse af beretningerne, korte beretninger fra Sundhedsrådet ved Ma-

ren Schultz, alderdomshjem-udvalget ved Elfriede Hinz, fra voksenundervisningen ved Lisbeth B. Jensen og Kulturudvalget ved Niels Ole Lindgaard. Dagsordenen rundes af med punktet valg af næstformand, 2 bisidder, 2 suppleanter, 2 revisorer, 1 delegeret til hovedstyrelsen og 2 suppleanter til hovedstyrelsen - samt "eventuelt". Tilmelding senest 4. maj. Der bliver serveret en bid mad.

SSF

almost irish

Lørdag/Samstag
28.04.2012 - 20:00

Hans-Helgesen-Skolen
Schleswiger Str. 23, Frederiksstad

Entré: 8 EUR / 5 EUR for medlemmer for Mitglieðer

Billetsalg ved indgangen
Ticketverkauf an der Abendkasse

Arr.: Ver.: Sydsløvsk Forening
i Husum og Ejdersted amter

folketeateret.dk | turne
Familieteater
Fakiren fra Bilbao

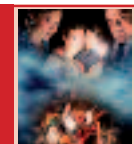
Torsdag
03.05.2012 - 18:00
Nordfrieslandhalle
Am Süderholz 13e, Læk

Billetter:

ssf-billetten.de & tlf. +49 461 14408 125 & ved indgangen

SSF/ SdU

folketeateret.dk | turne
Fakiren fra Bilbao

To **03.05.12 • 18:00 • Læk**
Nordfrieslandhalle, Am Süderholz 13 e
Arr.: SSF

Sæsonafslutning
Det Går Over

Fr **11.05.12 • 19:00 • Flensburg**
Efterfølgende præsenterer teater- og koncertudvalget den kommende teater- og koncertsæson 2012/2013

Flensborghus, Norderstr. 76
Arr.: SSF

folk
BALTICA

9. - 13. maj 2012

„Mondnacht“
(D/DK/FIN)

Esther Bejarano & Micro-
phone Mafia (D)
Wenzel (D)
Bobo (D)
Strom & Wasser (D/AF/GM)
Haugaard &
Blum Band (DK/S)
Nordic (S)
Saimaa &
Lepistö/Lehti (D/FIN)

folkBALTICA Festivalbüro • Tel. 0461 16 890 12
info@folkbaltica.de • www.folkbaltica.de

Zenobia

Sø **13.05.12 • 13:00 • Egermørde**

Medborgerhuset, H.C.-Andersen-Weg 8
Arr.: folkBALTICA med understøttelse af
Sydsløvsk Forening og Kulturamt Eckernförde

Tritonus Koret

Sø **13.05.12 • 16:00 • Flensburg**
Helligåndskirken, Große Str. 43
Arr.: Helligåndskirkens menighed & SSF

Foredrag ved Lisbet Kjær Müller

Maria Magdalene
- fra apostel til prostitueret
Ti **15.05.12 • 19:30 • Flensburg**
Flensburg Bibliotek, Norderstr. 59
Arr.: Kirkehojskole, SSF, Dansk Centralbibliotek m.m.

Sønderjyllands
AmatørsymfoniOrkester (SASO)

Ti **22.05.12 • 19:30 • Slesvig**
A.P. Møller Skolen, Fjordalleg 1
Arr.: SSF Gottorp amt

Peter & De Andre Kopier
(Danmarks bedste Gasolin' show)

To **24.05.12 • 19:30 • Flensburg**
Idrætshallens lille sal, Moltkestr. 20 c
Arr.: SSF Flensburg by

ssf-billetten.de

Billetter online på www.ssf-billetten.de, i SSFs sekretariater, Aktivitetshuset, tlf. +49 461-14408 125 eller ved indgangen

WWW.DKS.FOLKEKIRKEN.DK

Jon Hardon Hansen, Vesterland, Victor Madsen Greve, Frederiksstad, og Jacob Ørsted, Flensborg.

Kirkesiden

NYT SELSKAB

Derfor er C.S. Lewis vigtig

[KIRKESIDEN] Den engelske professor i middelalder- og renaissance-litteratur ved Cambridge Universitet, tidl. fellow ved Magdalene College, Oxford, Clive Staples Lewis (1898-1963) er mest kendt for sine børnebøger om landet Narnia. Men hvad de færreste ved, er, at der ligger et bevidst forsvar for kristendommen gemt bag det meste af det, som Lewis skrev. Lewis er før alt muligt andet noget så sjældent som en kristen apologet i en efter-kristen verden.

I Danmark har vi nu sidste år stiftet "C.S. Lewis-Selskabet" med det formål at udbrede kendskabet til C.S. Lewis' liv, værk og tanker, herunder særligt hans ønske om "at forsvare og forklare den tro, som har været fælles for næsten alle kristne gennem alle tider" (C.S. Lewis; "Mere Christianity").

Lewis-selskabet

Selskabets første udgivelse "Fra Lewis-Selskabet" er udsendt og udsolgt, og det er ved en sådan udgivelsesrække og den årlige konference (november i år) vores mål at glæde og opløfte en tid, der mere og mere falder til apati og fornægtelse. C.S. Lewis passer nemlig til vores tid og er en opbyggelig mand at stifte bekendtskab med, da hans tanker ikke "rydder skove men vander ørkenen". Lewis kaldte sin tid for den efterkrist-

ne tid, der som vores i dag er uheldigt isoleret fra al anden menneskelig historie. Lewis talte sjældent om perioder som middelalder og renaissance og oplysning men om en før-kristen tid, en kristen tid, og fra det 18. århundrede den efterkristne tid.

Og de to første perioder har mere til fælles med hinanden, end den sidste har med nogen af dem. Alle, der levede i de to første, har fælles ånd og regner med en Gud, mens den sidste er tragisk alene med al sin ensomme tro alene på sig selv og den evige evolution – det Lewis kaldte "kronologisk snobberi". En tid, der tror på, at der går en lige linje fra dinosaurerne til ateisten er et nemt offer for "den gamle Fangegarn" - djævelen, hvis største trick er at overbevise verden om, at han ikke eksisterer. Men C.S. Lewis er en særlig lys karakter midt i al denne eftertids-diagnose – for han forfalder ikke til "at ringe efter bedemanden" men rejser sig i munter strid og fuld klassisk engelsk figur og "svinger med lysets banner" – for "Gud er lys, og der er intet mørke i ham" (1.Joh.).

Overvældet af glæde

Lewis blev nemlig lykkelig af at blive befriet af Herren. Han blev "surpriseret by joy", overvældet af ydmyghedens glæde ved at slippe fri for det hovmod, der gør den gudløse stolt og rethaverisk, men holder ham fangen

i indbildskhedens ensomme mørke. At sige, at Gud ikke findes, fordi jeg ikke vil, at han findes, eller fordi jeg har vendt verden på hovedet og gjort den skabende Gud til noget, vi har skabt, ville med et lewisk billede svare til at komme drivvåd ind fra regnen til en fest og blive spurgt, om det regner udenfor og dertil sige: "Nej, for jeg har ingen paraply med".

Livet, litteraturens vidner, historiens kæmper, din egen sjæls pulsslag og din af moralloven fordrede hverdag er så fyldt med tegn på, at ånd er en gave fra Gud, at den menneskelige forstand må bekræfte, at det er ateisten, der vender det hele på hovedet, ikke den kristne.

Derfor er Lewis vigtig

C.S. Lewis gjorde det helt særlige, at han i den efterkristne tid formåede at folkeliggøre den ånd, der var i fare for at blive dæmmet inde i fortiden og glemt.

Hans bog "Mere Christianity" fra 1943 er den mest solgte evangelisk-kristen funderede bog i det 20. århundrede – og Lewis var en uforfærdet formidler af svært tilgængeligt stof, der ellers levede elitært bag gamle mure, under dynen af tobaksrøg i lukkede sokratiske selskaber. Men næsten vigtigere endnu var Lewis uforfærdet i sin vilje til at benytte sin klassiske viden som et løfteredskab til den kristendom, der jo aldrig har været elitært.

Og det kom der to sager ud af: Lewis lukkede den lumre ateismes oplysningsaristokrater ud i det folkeligt, levende rum, hvor de ikke kan forsvare sig, når man "dem ved solen har set", og han lukkede den kristne tro ind i de gamle haller igen, hvori den havde levet som den selvfølgeligste flamme i al vesterlandsk kultur, danelse og civilisationskraft fra antikken og frem til begyndelsen af det 20. århundrede.

Der er derfor tre sider af C.S. Lewis, der gør ham til en blændende rejsekammerat for din egen vandring ind i åndens rige: Han havde selv gået vejen fra ateist til kristen troende, han var en kristen lægmand, og så var han lærd.

Lewis er for vigtig til ikke at blive læst.

Sognepræst
Thomas Ø. Aallmann, Thurø,
medstifter af
C.S. Lewis-Selskabet

C.S. Lewis.

FLENSBORG KIRKEHØJSKOLE

Fra apostel til prostitueret

[KIRKESIDEN] Flensborg Kirkehøjskole indbyder til sit sidste foredrag "Maria Magdalene - fra apostel til prostitueret" inden sommerferien tirsdag den 15. maj kl. 19.30 på Dansk Centralbibliotek, Nørregade 59. Foredragsholderen er cand.phil. og præst ved Lindevang Kirke på Frederiksberg Lisbet Kjær Müller, som fortæller om synet på den bibelske skikkelse Maria Magdalene gennem tiderne.

Maria Magdalene var en kvinde, som oprindeligt kom fra byen Magdala - deraf hendes navn - og som var besat af onde ånder, hele syv. Men Jesus helbredte hende, og hun fulgte ham i taknemlighed indtil hans død. Hun nævnes også som én af kvinder, der påskemorgen var taget ud til graven for at salve Jesu legeme.

2013

Tyske Kirkedage for 34. gang

[KIRKESIDEN] Næste år i Hamborg, 1.-5. maj, afholdes de tyske kirkedage i vort nabolag. Den nye Nordkirche, hvis grundlæggelse fejres med pinsen i år, er vært for de 34. evangeliske kirkedage, ligesom byen Hamborg skyder penge ind i arrangementet.

Et af de store temaer vil være "Klimaschutz". Arrangørerne regner med, at der bliver solgt over 100.000 billetter, og at der vil komme 3-400.000 besøgende. Kirkedagene trækker folk fra arbejdet med de yngste i menighederne til politiske ledere, fra almindelige medlemmer af menighederne til repræsentanter fra udenlandske samarbejdspartnere og missionsprojekter. Der er møder, hvor de dygtigste og mest kendte teologer kommer i dialog med almindelige kirkegængere. Arrangørerne fastholder, at de tyske kirkedage ikke kun er en tilbagevendende begivenhed, men at begrundet dækker over en bevægelse. Dette kommer f.eks. til udtryk ved, at mange menigheder arbejder med kirkedagens temaer op til dagene, og i god tid arrangerer menighedsudflugter, hvor man målrettet går efter de programpunkter, man har forberedt sig til. Desuden afsættes tid til en rundgang igennem messehallerne med de mange udstillinger. Endvidere er der mulighed for at deltage i en gudstjeneste med måske langt over 100.000 deltagere. Hvornår har man sidst prøvet det?

Engagerede lægfolk

Gennem de 60 år, kirkedagene har været fejret, er de ikke mindst sat i værk af aktive og kirkeligt bevidste lægfolk. Selv har jeg ikke erfaring fra tyske kirkedage at henvise til; men det står endnu lysende klart for mig, hvordan lægfolk protesterede over teologernes uenighed i forbindelse med en økumenisk gudstjeneste i Frankfurt ved kirkedagene 2001. Gennem optakten til kirkedagene havde man kunnet fornemme stærke forhåbninger om, at nu, nu var man endelig gennem intensive forhandlinger mellem evangeliske og katolske teologer kommet så langt, at man tilmed kunne fejre nadveren sammen. Og så blev nadveren alligevel aflyst. Skuffelsen var mærkbar. Det var nærmest, som om mange bar skuffelsen udenpå. Hvor meget fælles nadver-fejring mellem protestanter og katolikker betyder ind i de enkelte familier, fik jeg bekræftet ved samtaler med folk fra "blandede" ægteskaber, hvor

man stadig ikke kan gå sammen til alters ved en katolsk gudstjeneste. Men her i Frankfurt kom der en klar modreaktion fra folket mod de ansvarlige forhandlere fra kirkerne. Der blev hurtigt rejst et enormt protestbanner, hvorpå der stod skrevet: "Vi lægfolk er parate, nu venter vi bare på teologerne!" Ja, de venter stadig. Jeg må indrømme, at jeg heller ikke forstår, hvorfor man har så ringe tillid til det, Vor Herre vil give gennem nadveren og trygt lade virkningen være op til Ham og Helligånden.

Nabolaget

Når nu kirkedagene fejres i nabolaget, er det naturligt, at de danske

Logoet for de tyske evangeliske kirkedage i Hamborg 2013.

menigheder i Sydslesvig også retter fokus mod de dage. Man kan altid lade sig inspirere eller lære noget. Om ikke andet, så vil mødet kunne fremelske en besindelse på, hvad der er ens eget grundlag og egne traditioner. Trænger de til afstøvning, eller skaber mødet bevidsthed om, hvad vi absolut skal værne om og ikke må miste? Det evangeliske kirkelige spekter vil være bredt repræsenteret.

Mindretalskirkerne

Der arbejdes også med, at mindretalskirkerne i grænselandet, d.v.s. Nordschleswigsche Gemeinde og Dansk Kirke i Sydslesvig, vil være til stede ved kirkedagene med en fælles bod. Endvidere har vi indledt et samarbejde med Den Danske Sømandskirke i Hamborg om fælles initiativer. Vi vil selvfølgelig forsøge at formidle mangfoldigheden i grænselandet over for de mange besøgende både kirkeligt og folkeligt. I den sammenhæng har vi talt om alt lige fra kirkeforståelse, liturgi og traditioner til servering af brød-torte og hotdogs. Spændende bliver det. Hold dig orienteret via hjemmesiden www.kirchentag.de

Viggo Jacobsen

FLUESMÆKKEREN

Far vel!

[KIRKESIDEN] Skærtorsdag kunne man i tyske aviser læse, at over 30.000 havde meldt sig ud af den nordelbiske kirke, der nu medlemsmæssigt er under 2 millioner. Danmarks kirkeminister Manu Sareen, som besøgte den danske menighed på Sild skærtorsdag, kunne oplyse, at under 80% af den danske befolkning er medlem af folkekirken. 1. januar 2011 var der 5,56 mill. indbyggere i Danmark. Af dem var 4,47 mill. = 80,37% medlem af folkekirken. I løbet af 2011 er tallet af udmeldelser steget til 1,12 mill. = 20,4%. Ergo var 79,6% sidst i 2011 endnu medlem.

Dagligt træder 33 medlemmer af folkekirken ud af det evangelisk-lutherske trossamfund. Når man melder sig ud, har det konsekvenser. Man kan ikke længere deltage i menighedsrådsvalg. Og man har fraskrevet sig retten til at få foretaget kirkelige handlinger ved folkekirkens præster. Ved den udtrådtes død f.eks. står

hverken en præst eller en kirke til rådighed. Alligevel hænder det ikke sjældent, at de pårørende i deres sorg kontakter sognepræsten og beder om at få afdøde begravet hhv. bisat.

En yderst pinagtig situation både for de pårørende og for sjælesørgeren. Præsten er kaldet til at trøste de grædende. Derfor kan han eller hun beslutte (både i den danske og den tyske kirke) at efterkomme familiens ønske og se bort fra lovens bogstav. Ellers gælder hovedreglen – et nej! Der er to grunde til at melde sig ud af det kirkelige fællesskab: Enten forlader man firmaet af trosgrunde eller af økonomiske grunde.

Er man trådt ud af kirken p.g.a. sin manglende tro, er præsten forpligtet til at respektere dette ved ikke at befale afdøde med et kirkeligt ritual, som vedkommende ved sin udmeldelse netop har frabedt sig anvendt. Er man trådt ud af økonomiske grunde, fordi man ønskede at bruge sin kirkeskat på noget andet end kirkens

indre liv og drift, er præsten forpligtet til at være solidarisk med og advokat for alle de medlemmer, der efterkommer deres forpligtelse.

For at undgå dette dilemma og den diskussion, der opstår mellem de bønfoldende pårørende (som regel selv medlemmer af folkekirken) og den kirkelige tjenestemand, er sognepræsterne begyndt at opfordre den udmeldte til nøje at informere sin familie om konsekvenserne af hans handling. Heldigvis er Dansk Kirke i Sydslesvig i den glædelige situation, at den medlemsmæssigt er så lille, at den kun kan vokse. Derfor denne opfordring: Meld dig ind i DKS og få retten til en personlig og vedkommende begravelse/handling i din smukke sognekirke.

Din familie til trost og kirken til respekt og ære.

Jon Hardon Hansen,
sognepræst på Sild-Söl

MINDRETALSLIV/ MINDERHEITENLEBEN

Mindretalsbøger præsenteres

[KONTAKT] I morgen, fredag, præsenterer Projekt Mindretalsliv/ Minderheitenleben ved projektleder Peter Dragsbo, Museum Sønderjylland - Sønderborg Slot, bøgerne "På sporet af mindretalslivet 2009-10" og "Auf den Spuren des Minderheitenlebens 2009-10" kl. 14 på Flensborghus, Nørregade/ Norderstrasse 76 i Flensborg.

Efter velkomsten v/ museumsleder Nis Hardt, Sydslesvigsk Forening og Danevirke Museum, hilser folketingsmedlem Benny Engelbrecht (S), formand for Folketingets Sydslesvigudvalg, fhv. mindretalskommitteret for den tidligere slesvig-holstenske landsregering Renate Schnack, hvorpå projektleder, overinspektør Peter Dragsbo introducerer bogen, og filmklip med scener fra livet i grænselandet 2009-10 fra den medfølgende DVD præsenteres af producenten Hjalmar Jess, København, tidligere Flensborg, sammen med bogens forfattere.

HVERDAGSSKILDRING

Bogen "På sporet af mindretalslivet"/ "Auf den Spuren des Minderheitenlebens" er den første hverdagsskildring af livet gennem et år i det danske mindretal i Sydslesvig hhv. det tyske mindretal i Nordslesvig - et øjebliksbillede af den konkrete virkelighed i det dansk-tyske grænseland.

Den er resultatet af et fælles dokumentations- og indsamlingsprojekt, hvor de fire forfattere, etnologerne Anna Buck og Lena Bonhoff samt historikerne René Rasmussen og Ruth Clausen gennem et år fulgte mindretalslivet i hverdag og fest.

De påviser forskelle og ligheder i, hvordan man på dansk og tysk fejrer de fælles fester og højtid: fastelavn, påske, sankthans, lanternegang, jul, rummelpot og nytår.

De var på besøg hos mindretallene på deres egne "dage": Knivbjergfesten, de danske årsmøder i Sydslesvig, fejringen af den tyske genfor-

ening og Deutscher Tag i Nordslesvig, dronningens fødselsdag i Sydslesvig, mindedagene på Dybbøl og ved Isted osv.

Og de kiggede inden for i foreninger,

FÆLLESSKABER

Også mindretalenes fællesskaber er med i billedet: Først og fremmest var forfatterne så heldige, at der i dokumentationsåret 2009-10 var både

ser i bogen om modersmål og sprogblending, inklusive de særlige grænsesprog som "Petuh" eller "südsleswisk". Og vi ser, hvordan man diskret men tydeligt viser, hvem man er, i

Og endelig møder læserne de folkelige og kulturelle fællesskaber i f.eks. teatret, kirken, alderdomshjem, ældreklubber, roklubben, avisen eller mindretalsmuseerne.

DVD

Med bogen følger også en DVD med 30 klip fra de over 1000 timers film-dokumentation, som Anna Buck og fotograf Roald Christesen, Flensborg, fik taget i 2009-10. Her er glimt fra festdage, valgkampe, skoleliv, sport og juletraditioner – skildret i små, hurtige klip på 1-4 minutters længde.

MÅLGRUPPEN

På sporet af mindretalslivet er en letlæselig bog, hvor historierne er fortalt i korte stykker med tilhørende faktabokse og et væld af billeder. Bogen er på den måde i høj grad rettet mod almindelige mennesker – i modsætning til mange politiske og historiske bøger om grænselandet.

Ikke mindst håber udgiverne, at bogen vil nå ud over Nord- og Sydslesvig og blive læst af mennesker i Tyskland og Danmark, som ikke ved så meget om grænseland og mindretal. I bogen kan de se, at "de andre" også er mennesker – med lidt andre skikke og traditioner, men alt i alt næsten lige som dem selv.

Med sine korte stykker om konkrete historier og begivenheder – og ikke mindst den medfølgende DVD med rappe filmklip – er bøgerne især også målrettet på børn og unge i skoler og undervisning. Bogen er trykt i 4.000 eksemplarer – 2.000 i den danske udgave og 2.000 i den tyske. Bøgerne er også tilsvarende billige: 150 kr. pr. stk. – og rabat ved bestilling af klassesæt.

Illustration fra bogen: Dansk fastelavn på den sydligste danske skole i Vestermølle ved Ejderen.

skoler og børnehaver og så bl.a. hvordan man i de to mindretal fejrer fødselsdage, første skoledag ("Schultüte"), studenterfester m.m. – ligesom læserne får indblik i forskelle i mad- og drikkevaner.

dansk kommunalvalg og valg til den slesvig-holstenske landdag – så bogen følger både Slesvigsk Parti og Sydslesvigsk Vælgerforening (SSW) i valgkampen i huse og på gader. Sprog og identitet spiller en stor rolle for nationale mindretal – så man læ-

hjem eller påklædning – fra Knivbjerg-souvenirs eller kongebilleder på væggen, til afdøde formand for BDN, Gerhard Schmidts blå-gule se-ler (nu på det tyske museum i Sønderborg) eller en dansk sydslesvigsk spejderuniform.

pd

LÆSERBREV

Ja, Erik Lindsø!

[KONTAKT] Jeg vil et langt stykke henad vejen give Erik Lindsø ret i hans kritik af bogen Stemmer fra mindretallene; jeg mener blot ikke (modsat Erik Lindsø), at videnskabelige interviews normalt tager deres afsæt i en tese. Det mener jeg ihvertfald ikke, de bør gøre, da en teori jo blot er en kasse med et indbygget spørgsmål, man lægger ned over et materiale. I stedet mener jeg, bør man følge de spor, materialet selv lægger ud; det gælder også interviewspor; men ellers mener jeg, Erik Lindsø grundlæggende har ret i sin kritik af bogen, for hvad er den egentlig?

En videnskabelig interviewbog? en journalistisk præget portrætbog? eller en udvidet spørgeskemaundersøgelse?

Og her, mener jeg, er det det sidste, den er mest præget af.

Hvis afsættet således havde været videnskabeligt, burde man have sat en historiker på opgaven, vel at mærke en med erfaring i interviewteknik. 15 mindre videnskabeligt gerne villende portrætter, der tydeligt nok sætter sig imellem en interview- og en samtalestol, kan ikke bruges til at tegne noget som helst generelt billede af noget som helst i det danske mindretal. Dertil er 15 for få. Man burde have lavet 100, 200 eller 300, hvis man ville tegne et bredt billede; men man kunne også have valgt at gå ned på mikroplanet og så udføreligt i 15 lange erfarings-, erindrings- og holdningsprægende artikler have behandlet

den enkeltes baggrunde i, holdninger til, engagement i og erfaringer med mindretallet.

Og så burde man have gjort sig klart, at det langt hen ikke var almindelige mennesker i mindretallet, man talte med, men gennemgående folk med tillidshverv i det, tildels endda mellemleder- og funktionærlaget eller folk med berøringsflader til det, især

- tidl. formand for Skoleforeningen, tidl. Flensborg Avis-tilsynsrådsmedlem, formand for Erhvervsforeningen og medlem af Skt. Knuds Gildets bestyrelse Gerd Pickardt,
- redaktionssekretær på Flensborg Avis, SSVs gruppeformand i byrådet i Slesvig amt Otmar Petersen,
- SSV-kredsmedlem i Rendsborg-Egernførde kreds og SSV-byrådsmedlem i Egernførde Hartmut Steins,
- SSV-kommunerådsmedlem og SSV-lokalforeningsformand i Hanved, bogholder og faktor på Flensborg Avis Kaj Clausen,
- SSV-byrådsmedlem i Flensborg Glenn W. Dierking,
- SSFs byformand i Egernførde Fred Witt,
- lærer Henry Bohm, Bredsted, og
- tidl. skolesekretær og vikar på skolen i Vesterland Inge Bennör Maether.

Det er der jo heller ikke noget galt i, afgørende er jo, at de har noget at fortælle og kan iagttagende; men det ville nu ikke have været af vejen, om det var blevet tydeliggjort; og hvorfor

er det noget, man skal nærlæse bogen for at finde ud af?

Jeg kan heller ikke rent forskningsmæssigt se nogen begrundelse for også at medtage det tyske mindretal. Pengemæssigt ja, da det vel var nødvendigt dansk-tysk samarbejds-mæssigt for at få EU-penge til projektet Mindretalsliv.

Men forskningsmæssigt er der langt mere ræson i hver for sig at sætte det danske hhv. tyske mindretals udvikling politisk og kulturelt lige siden 1945 i forhold til udviklinger politisk og kulturelt i Danmark og Tyskland. Fordi de to mindretals udviklinger er så væsensforskellige og betingede af så væsensforskellige faktorer og af så væsensforskellige udviklinger i dansk hhv. tysk demokrati, stat og samfund, at en sammenligning af de to mindretals politiske og kulturelle udviklinger er meningsløs.

I det hele taget stiller jeg som historiker (der f.t. skriver på mindretallets politiske historie, herunder Flensborg Avis' historie 1948-96 og er nået til 1988-90) også spørgsmålet, hvordan man bedst laver interviews og forsker.

Jeg følger sporene i kilderne, hvorved jeg opnår at behandle udsagnene på deres egne betingelser. Det er jo vigtigt at forstå, hvad der foregår inde i folks hoveder, for det er jo ud fra det, ud fra de tanker og forestillinger, de har gjort sig, at aktørerne i mindretallet har ageret; og jeg kan så ud fra materialet efterhånden, som jeg når igennem det, se, hvilke mulighe-

der for at stille hvilke spørgsmål og behandle hvilke emner, det åbner for - og derved og hele tiden korrigerer de spørgsmål, der leder mit forskningsarbejde i mindretallets politiske historie i 1948-96; og når materialet så lige så stille falder på plads af sig selv, har jeg udtømt materialets muligheder og behandlet mit emne fra flest mulige vinkler og derved nået det rigtige resultat hhv. de rigtige resultater.

Og ligesådan med de 192 interviews med folk i mindretallet (som jeg i øvrigt lavede i 1985-88, og som jeg siden har fulgt op med nogle flere), hvor jeg først tit talte sammen med den pågældende person et par timer om løst og fast, så lod jeg vedkommende først på bånd fortælle frit fra leveren, mens jeg gjorde mig notater, og så stillede jeg uddybende spørgs-

mål, som tog afsæt i de spor, vedkommende lagde ud, men også tog deres afsæt i de sammenhænge, der langsomt gik op for mig i takt med, at jeg talte med folk i mindretallet.

Hvis man ville danne sig et bredt billede af holdninger, meninger og tendenser i mindretallet, så kunne man tage udsagnene fra de 60 båndsamtaler, lektor dr. Karin Johannsen-Bojensen lavede i 1978-80 (offentliggjort i 1981), mine 192 i 1985-88 (til brug for mit forskningsarbejde og således kun tilgængelige for mig) og de 15 her fra 2011; og så undersøge, hvilke skift og udviklinger, der er heri, men det er jo et større arbejde, der kræver tid; men et arbejde, der til gengæld er en mening i rent forskningsmæssigt.

Nils Vollertsen, Slesvig

FLENSBORG NORD

Mød Flemming Nielsen

[KONTAKT] Efter aftenangene i dag, torsdag den 26. april kl. 17 i Ansgar Kirke er der aftenmad ved Flensborg Y's Men's Club og ca. kl. 18 får radio-journalist Flemming Nielsen ordet: Mann i e tyn å kuen i e balle - er do opløjt til lidt synnejysk? Aftenen er den første i en se-

rie på tre aftenange, fælles for alle flensborgmenigheder, med "synnejysk" tilsnit.

Arrangør: Ansgar Kirke/ Flensborgmenighederne, Flensborg Y's Men's Club og SSF Flensborg Nord.